

Kvindesagen og dens Presse.

Hvis det Spørgsmaal blev stillet mig: Har Kvindesagen i Danmark nogen Presse? — saa vilde jeg uden Betænkning svare: Nej. Vi har en tre—fire kvindelige Ugeblade med lidt for enhver Smag; vi har to store Kvindeforeninger med hver sit Medlemsblad, men vi ejer ingen kvindesaglig Presse. — Jeg tror, dette Faktum giver os en paalideligere Maalestok for Dybden og Omfanget af vor hjemlige Kvindebevægelse, end alle Agitationsmøder og Adressedeputationer. Thi det er i vore Dage Styrkeprøven for enhver social eller politisk Bevægelse: Kan den skabe og bære en Presse? Hvis der er Højtryk tilstede, vil Spændingen naturlig frigøre sig i en Presse, thi Pressen er det Vindu, hvorigennem Bevægelsen forholder sig til Verden udenfor. Mangler omvendt dette Højtryk, saa vil Trangen til en Presse ogsaa mangle, og man vil nøjes med gennem et Medlemsblad at referere det længst passerede og i Ny og Næ spænde Læsernes Taalmodighed paa Pinebænken med en Diskussion, som strækker sig over Maaneder og nærmest forholder sig til Døgnets Diskussion, som Hestesporvognen i Nørregade til den Elektriske.

Et Medlemsblad er intet Vindu til Verden, kun til Gaarden. Udenfor paa Gaden gaar Diskussionens Strøm levende og veksellende forbi; naaer Genlyden Gaardvinduet, er den levende Lyd forlængst opslugt af andre, nye Lyde.

Men der kan være højst hyggelig i saadan en Gaard; man diskuterer gemytlig fra Vindu til Vindu, breder sig i Karmene og tager Samfundet under grundig Behandling; Gaarden er lige ved at blive en Verden for sig, et Samfund midt i Samfundet, noget som en Familieidyl. — Men, gaar der først Familieidyl i en Bevægelse, saa er dens Dage talte.

— »Kvinden og Samfundet«. — Men

dette Navn spænder jo over den hele Verden! Der stiger for Tanken en Klippe op af Partistridens Brænding, og fra Klippens Fristed raaber Kvinderøster manende Ord ud i Larmen om Slægten, om Fremtiden, om Livets dyrebareste, uerstatteligste Værdier.

Kvinden og Samfundet. — Blikket spejder uvilkaarlig ud i Rummet efter en hvid, skinnende Dug, som flager ensom mellem de kæmpendes Mærker. Hvilke Sejre for Menneskeheden kunde der ikke vindes under saadan et Flag! — Men baade Tanken og Blikket vender skuffede tilbage; de fandt intet Spor af Kvinden og Samfundet i den standende Strid. Men det er ikke umuligt, at en taalmodig Sjæl, som spurgte sig ihærdig for, tilsidst vilde blive vist ind over en afsides Gaardsplads, hvor han som Dørskilt paa en Bagbygning vilde finde Ordene, som han søgte: Kvinden og Samfundet. Thi Kvinden og Samfundet er kun Navnet paa et Fjortendags Medlemsblad, der lever som en dannet Familie i indskrænkede Kaar i en Lejlighed til Gaarden. Der blev aldrig Raad til mere. — Intet Under, om man har begyndt i Aarenes Løb at hygge sig saa vel i Gaarden, hvor Mindernes Svaler bygger under Tagskæggene, og Traditionernes Træ samler Beboerne under sin Skygge. — Intet Under, om man har vænnet sig til at tro, at man er i jævn og stadig Udvikling, og at det kun skyldes Ugidelighed hos Resten af Kvinderne, at de ikke skaffer sig at vide, hvor Gaarden ligger. Intet Under, om man har vænnet sig til at sige: vi og Kvindesagen saa længe, at man er endt med at overse det simple Facit, at 7000 Kvinder er kun en ganske lille Brøkdel af 700,000.

Kvinden og Samfundet. — Det klinger som en Drøm om Daad, der aldrig blev til Virkelighed. — Et Blad er et Vaaben i sit